

Inside-Out: The Aron's Hidden Core

1. Shemot 25

י וַעֲשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמֹתַיִם וְחֹצֵי אַרְכּוֹ וְאֲמָה וְחֹצֵי רֹחְבוֹ וְאֲמָה וְחֹצֵי קִמְתּוֹ: יא וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טְהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ תִּצְפְּנוּ וְעָשִׂיתָ עָלָיו זָרְזָהָב סָבִיב:

10 They shall make an ark of acacia wood, two and a half cubits long, a cubit and a half wide, and a cubit and a half high. **11** Overlay it with pure gold—overlay it inside and out—and make upon it a gold molding round about.

2. Rashi (R. Shlomo b. Yitzchak, France, 1035-1204), Shemot Ch. 25

from inside and from outside you shall overlay it: Bezalel made three arks, two of gold and one of wood. Each one had four walls and a bottom, and they were open on the top. He placed the wooden one inside the golden one and the [other] golden one inside the wooden one. He covered the upper rim with gold, thus it is found that [the wooden one] was overlaid from inside and from outside [with gold].

3. Chizkuni (R. Hezekiah b. Manoah, France, 13th c.), Shemot Ch. 25

הב וצפית אותו זהב, “you are to cover it with gold.” The ark was actually designed to be constructed completely of pure gold, but it would have been too heavy to carry, especially since the Torah had commanded the sons of Kehat to carry it on their shoulders. Compare Numbers 7:9 We find that the altar was also hollow and filled with earth, presumably for the same consideration. (Exodus 27:8)

4. Talmud Bavli, Yoma 72b

(שמות כה, יא) "מבית ומחוץ תצפנו" אמר רבא כל תלמיד חכם שאין תוכו כבדו אינו תלמיד חכם The verse states concerning the Ark: **“From within and from without you shall cover it” (Exodus 25:11). Rava said:** This alludes to the idea that **any Torah scholar whose inside is not like his outside**, i.e., whose outward expression of righteousness is insincere, **is not** to be considered **a Torah scholar**.

5. Talmud Bavli, Berakhot 28a

It was taught: On that day that they removed Rabban Gamliel from his position and appointed Rabbi Elazar ben Azarya in his place, there was also a fundamental change in the general approach of the study hall as **they dismissed the guard at the door and permission was granted to the students to enter**. Instead of Rabban Gamliel's selective approach that asserted that the students must be screened before accepting them into the study hall, the new approach asserted that anyone who seeks to study should be given opportunity to do so. **As Rabban Gamliel would proclaim and say: Any student whose inside**, his thoughts and feelings, **are not**

like his outside, i.e., his conduct and his character traits are lacking, **will not enter the study hall.** [כל תלמיד שאין תוכו כבדו אל יכנס לבית המדרש]

The Gemara relates: **On that day several benches were added** to the study hall to accommodate the numerous students. **Rabbi Yoḥanan said: Abba Yosef ben Dostai and the Rabbis disputed this matter. One said: Four hundred benches were added** to the study hall. **And one said: Seven hundred benches were added** to the study hall. When he saw the tremendous growth in the number of students, **Rabban Gamliel was disheartened. He said: Perhaps, Heaven forbid, I prevented Israel from engaging in Torah study. They showed him in his dream white jugs filled with ashes** alluding to the fact that the additional students were worthless idlers. The Gemara comments: **That is not** the case, but **that dream was shown to him to ease his mind** so that he would not feel bad.

6. Maharsha Chiddushei Aggadot (R. Shmuel Eidels, 16th c.), Yoma 35b

וענין נתינתן לשומר אפשר משום שהיו בתי מדרשות שלהן בשדה והיה צריך שמירה א"נ שלא היו מניחין הכל לבהמ"ד כדאמרי' פ' ת"ה שהיה ר"ג מכריז כל תלמיד שאין תוכו כבדו לא יכנס לבהמ"ד ועד"ז הושיבו שומר:

7. Pri Tzaddik (R. Zadok Rabinowitz, Poland, 1823-1900), Vayishlach

ויש להבין איזה שומר היה לו שיבין את פנימיות לבב אנוש. רק המכוון, כי בעת נשיאות רבן גמליאל היו דבריו ממש כשומר הפתח שפעלו בלב המרגיש בעצמו שאין תוכו כבדו שלא יוכל לכנס לבית המדרש. אך כאשר נתמנה רבי אלעזר בן עזריה לנשיא ונתן רשות לכל התלמידים לכנסו פעל בזה שנסתלק שומר הפתח של ר"ג.

8. Ein Aya (R. AY Kook, Israel, 20th c.), Berakhot 28b

ישרי, וכל זמן שלא קלקל טבעו בכל דבר פשע הוא עלול לכל טוב וצדק, ע"כ לעולם האדם כשנוטה לסבול עול תורה עומד בחזקת כשרות של מדות הגונות וא"צ בדיקה, ושיטת ההדרכה צריכה לפי זה להיות בנועם ורב חסד ואהבה. ע"כ כשנצחו בזה סלקוהו לשומר הפתח ונתנו רשות לתלמידים ליכנס, ואין קפידא במה שאין תוכו כבדו בבירור. ויתבאר ביותר עפ"ד הרמב"ם בה' גירושין⁵ שמשו"ה מועילה כפי' עד שיאמר רוצה אני בדבר מצוה, מפני שפנימיות הלב הישראלי נוטה למצוה והיצה"ר הוא מבחין מטמטם הלב, ע"כ כיון שנכפף טבעו מסכים הוא לרצון האמיתי. ע"כ אם לב האדם מוחזק לבלתי ישר, אז כיון שתוכו אינו טוב מה בצע במה שחיצוניותו טובה. אבל לפי מה דקיימא לן שהאדם הוא ישר בטבעו וחטאיו הם מקרים חיצוניים בו, כיון שברו טוב הוא מסכים וראי לתוכו

עין איה

על אנדרות חז"ל שבועין יעקב

הרב ר' אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

טו. שהי' ר"ג מכריז ואומר, כל ת"ח שאין תוכו כבדו אל יכנס לביהמ"ד. ר"ג הי' סובר שבעצם טבע האדם הוא עלול לכל חטא ועון, ע"כ רוב בני"א צריכים הנהגה עזה ומקל חובלים כדי להדריכם בדרך ישרה. וממילא כ"ז שלא נתברר שהאדם תקן עצמו וטבעו לטוב, הוא עומד בחזקת גרעון של טבעו הגרוע, ע"כ אל יכנס לביהמ"ד כ"א כשיתברר שכבר נעתק מטבעו. אבל החולקים עליו סוברים, דהאדם עשהו ד'

9. Maharsha Chiddushei Aggadot (R. Shmuel Eidels, Poland, 16th c.), Berakhot 28a

כל ת"ח שאין תוכו כבדו לא כו'. והיינו דמדמו ליה בחלמא לחצבי דמליין קיטמא דמבחוץ הכד הוא מלובן ושלם ובתוכו אין בו רק אפר שהוא דבר שפל ואינו ראוי ובפרק בא לו (עב:) מפרש דתלמיד שאינו תוכו כבדו היינו שעוסק בתורה ואין בו יראת שמים ואין לחלק בין תלמיד לת"ח דהכא וק"ל:

10. Rambam (R. Moses b. Maimon, Egypt, 1140-1205), De'ot Ch. 2:6

A person is forbidden to act in a smooth-tongued and luring manner. He should not speak one thing outwardly and think otherwise in his heart. Rather, his inner self should be like the self which he shows to the world. What he feels in his heart should be the same as the words on his lips.

11. Pri Chadash (R. Hezekiah da Silva, Italy-Israel, 17th c.), De'ot Ch. 2

ולא יהיה אחד בפה ואחד בלב. בפרק תפילת השחר מצינו שהיה מכריז רבן גמליאל כל תלמיד שאין תוכו כברו אל יכנס לבית המדרש ואע"ג דמסיק התם שכל התלמידים ראויים ליכנס מ"מ נקוט מיהא שראוי לאדם להיות תוכו כברו

12. Bamidbar Ch. 14:24; Rashi

But as for My servant Caleb, since he was possessed by another spirit, and he followed Me, I will bring him to the land to which he came, and his descendants will drive it[s inhabitants] out. (**Rashi- another spirit:** Two spirits, one [which he spoke] with the mouth, and one [he concealed] in his heart. He told the spies, "I am with you in your plot," but in his heart he intended to say the truth. Because of this, he was able to silence them, as it says, "Caleb silenced..." (13:30), for they thought that he would concur with them.)

13. Tanna D'vei Eliyahu¹

לעולם יהא אדם יר"ש בסתר כבגלוי

14. Mishna, Avot Ch. 4:22; Rashi

Said Rabbi Meir: Look not at the vessel, but at what it contains. There are new vessels that are filled with old wine, and old vessels that do not even contain new wine.

רש"י- אל תביט לקומת האדם ולמראהו לחלוק לו כבוד משום צורתו. אלא במה שיש בו תן עיניך בין שבתוכו אם משובח הוא אם לאו כמו פוק תהי ליה אקנקניה אם יש בו ריח תורה אם לאו לפי שיש חדש אדם בחור מלא ישן שהוא מובחר למד תורה הרבה:

15. Mishneh Torah, Talmud Torah Ch. 4:1

Torah should be taught only to a proper student- one whose deeds are attractive - or to a person whose behavior is unknown. However, [a potential student] who follows bad ways should be influenced to correct his behavior and trained to follow a straight path. [After he repents, his deeds] are examined and he is allowed to enter the house of study to be instructed.

16. Kesef Mishneh (R. Joseph Karo, Spain-Israel, 16th c.) Talmud Torah 4:1

אין מלמדין... כלומר שאין ברור לנו אם הוא טוב אם לאו. ולמד כן מדאמרין פרק תפלת השחר (ברכות כ"ח) שהיה ר"ג מכריז כל תלמיד שאין תוכו כברו אל יכנס לבית המדרש ואסיקנא התם שלא הסכימו על ידו:

17. Lechem Mishneh (R. Avraham de Boton, Salonica, 16th c.), Talmud Torah 4:1

ונראה ודאי ששומר הפתח היה שם מפני שלא היה מניח ליכנס לשום תלמיד אלא א"כ היו בודקים אותו תחילה אם היה תוכו כברו, לא היה תוכו כברו לא היה נכנס שזה נקרא נתעב כמו שאמרו בפרק בא לו

¹ **קריאת שמע קטנה:** "לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי", ומודה על האמת, ודובר אמת בלבבו, וישנם ויאמר: רבון כל העולמים, לא על צדקו או אנהו מפילים תחנוניו לפניך, כי על רחמיך הרבים. מה אנו, מה חיינו, מה חסדנו, מה צדקנו, מה ישועתנו, מה לחנו, מה גבורתנו? מה נאמר לפניך 'אלקי אבותינו, הלא כל הגבורים כאין לפניך, ואנשי השם כלא היו, וחכמים כבלי מדע, ונבונים כבלי השכל, כי רוב מעשיהם תהו, וימי חייהם הבל לפניך, ומותר האדם מן הבהמה אין, כי הכל הבל": אבל אנהו עמך בני בריתך, בני אברהם אהרן, שנשבעת לו בהר המוריה; זרע יצחק יחידו, שנעקד על גבי המזבח; עדת יעקב בנך בכורך, שמא הבתך שאהבת אותו, ומשמחתך ששמחת בו, קראת את שמו ישראל וישרון: לפיכך אנהו חייבים להודות לך, ולשבתך ולפארך ולברך ולקדש ולתן שבח והודיה לשמך. אשרינו, מה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, ומה יפה ירשתנו; אשרינו, שאנו משכימים ומעריבים ערב ובקר ואומרים פעמים בכל יום:

כהן גדול (דף ע"ב) ואותו היום סלקוהו לשומר הפתח והיו נכנסים התלמידים בלא בדיקה ואע"ג דלא ידעין ביה אי תוכו כברו ואי לא וא"כ למדנו משם דלתם מלמדין

18. Ein Aya (R. AY Kook, Israel, 20th c.), Berakhot 28b

והראו לו דמליין קטמא, ואפר

אינו בר גיבול¹, להורות שלא יתדבק לעולם ולא יתחברו יחד, כמדת הרשעים חלילה שנאמר² בשש מהם נפשות. וע"ז אמר ולא היא, כי כיון שנתדבקו לתורה יתאחדו יחד, וע"ז ההתאחדות יתקנו בודאי.

באמת אפשר שמהרבים

הנכנסים בלא בדיקה היו גם כאלה שאינם הגונים כתוכם, אבל התקנה הנכונה היא שיתאחדו עם הצדיקים והכשרים וע"ז יזכו גם הם ויעשו תשובה ויתקנו.

19. Mishna, Avot 1:1; Ovadia Bartenua (15th c., Italy); Rashbatz (15th c. Spain)

They [the Men of the Great Assembly] would always say these three things: Be cautious in judgement. Establish many pupils. And make a safety fence around the Torah. (R' Ovadia MiBartenura- לאפוקי מרבן גמליאל דאמר [ברכות כ"ח ע"א] כל תלמיד שאין תוכו כברו אל יכנס לבית המדרש, קמ"ל שמלמדין תורה לכל אדם ואין צריך לבדוק אחריו. ובלבד שלא והעמידו תלמידים- Magen Avot L'Rashbatz. יהיה ידוע מענינו שמעשיו מקולקלים וסאני שומעניה הרבה שלא כדעת בית שמאי שהיו אומרים אין מלמדין תורה אלא לתלמיד הגון צנוע וכשר וירא שמים... וכן היה אומר רבן גמליאל [ברכות כח א], כל תלמיד שאין תוכו כברו, אל יכנס לבית המדרש. אבל בית הלל אומרים מלמדים לכל אדם. וכן כשהושיבו ר' אלעזר בן עזריה והעבירו רבן גמליאל נסתלקו שומרי (הפתח ונכנסו הכל

20. Reshimot Shiurim (R. JB Soloveitchik, USA, 20th c.), Berakhot 63a

גמ'. וז"ל תניא הלל הזקן אומר בשעת המכניסין פזר בשעת המפזרים כנס ואם ראית דור שהתורה חביבה עליו פזר שנאמר יש מפזר ונוסף עוד ואם ראית דור שאין התורה חביבה עליו כנס שנאמר עת לעשות לה' הפרו תורתך עכ"ל. עיין ברש"י (ד"ה בשעת המכניסים) שפירש וז"ל שאין חכמי הדור מרביצים תורה לתלמידים פזר אתה לשנות לתלמידים עכ"ל. וצריך ביאור מדוע אין חכמי הדור ההוא מלמדים תורה לתלמידים. ונראה לבאר דפליגי בית שמאי ובית הלל בלימוד תורה לתלמידים, דב"ש סוברים אין מלמדים אלא לתלמיד הגון צנוע וירא שמים וכשר, וב"ה אומרים מלמדים לכל אדם (עיין בפירוש רבינו יונה למס' אבות פ"א מ"א). ולפי"ז נראה שבסוגיין דוקא הלל הוא שאמר שבשעת המכניסים פזר, דהיינו שבשעה שחכמי הדור נוהגים כב"ש ואין מרביצים תורה לתלמידים משום שסוברים שאין מלמדים אלא לתלמיד הגון, פזר אתה לשנות לתלמידים כלומר תלמד תורה לכל אדם. ועיין בדברי רבינו יונה (שם) "ובית הלל אומר מלמדים לכל אדם, מאה שיצאו עשרה טובים, עשרה בשביל שימצאו שנים, שנים לפי שאינכם יודעים איזה יכשר הזה או זה וכו' וכהוא מעשה של הלל (ירושלמי סנהדרין פ"ה ה"ו) שכנס לכל תלמידיו אמר להם תלמידי ישנן כלם, א"ל הן, א"ל אחד מתלמידיו כלם באו חוץ מקטן שבהם, אמר להם יבוא אותו קטן שעתיד הדור להתנהג על ידו, והביאוהו לר' יוחנן בן זכאי, הנה כי אין הקטנים נדחים מפני הגדולים כי הגדיים יעשו תישישים". ועיין בגמרא לעיל (דף כח א) דביום שהושיבו ראב"ע סלקוהו לשומר הפתח ואיתוספו ספסלי בית המדרש וחלש דעתו של ר"ג ואמר דלמא ח"ו מנעתיו תורה מישראל שהיה ר' גמליאל מכריז שכל תלמיד שאין תוכו כברו לא יכנס לבית המדרש, ואף שהראו לרבן גמליאל חצבי חיורי דמליין קטמא דהיינו שלא היו תלמידים ראויים, היינו רק ליתובי דעתיה, דבאמת קיי"ל כשיטת ראב"ע ובית הלל דמלמדין תורה לכל אדם, והיינו דאמרינן במשנה באבות (פ"א מ"א) והעמידו תלמידים הרבה.

21. Chashukei Chemed (R. Yitzchak Zilberstein), Shevuot 35b

שאלה. אדם שפוגש את חבירו, וכשרואהו מרחוק חשב, הלוואי לא הייתי נפגש עמו, אין לי כח אליו, ולבסוף כאשר פגשו מאלץ את עצמו להעלות חיוך על פניו ומברכו בשלום רב, אך בלבו חושב כל הזמן הלוואי ולא היינו נפגשים, או מתי כבר יעזבנו, האם יש בזה משום גונב דעת הבריות?
תשובה. כתב הרמב"ם (פ"ב מהלכות דעות ה"ו) אסור לאדם להנהיג עצמו בדברי חלקות ופיתוי, ולא יהיה אחד בפה ואחד בלב אלא תוכו כברו והענין שבלב הוא הדבר שבפה. וסיים, הרמב"ם ואפילו מלה אחת של פיתוי ושל גניבת דעת אסור, אלא שפת אמת ורוח נכון ולב טהור מכל עמל והוות. וכן כתב רש"י

בפרשת וישב, ולא יכלו דברו לשלום מתוך גנותם למדנו שבחם, שלא דברו אחת בפה ואחת בלב. כלומר שהעדיפו לא להחניף לו, ולא לענות לו שלום.
...ובענינו מאחר ונאמר במשנה באבות (פ"א מט"ו) והוי מקבל כל אדם בספר פנים יפות, 'כל' בא לרבות אפילו אדם שאינו אהוב עליו, וכתב רבינו יונה, שיראה להם פנים של שמחה כדי שתהא רוח הבריות נוחה הימנו. משמע שאפילו שבאמת אינו שמח עמו, יקבלו בספר פנים יפות, ואין כאן גניבת דעת, אלא קיום רצון הבורא, ומצוה קעביד, ומתוך כך באמת יתחיל לאהבו, כי הלב נמשך אחר המעשים. פרט לרשע שאסור לקבלו בשמחה, כי משאנך ה' אשנא.